



## SÆRUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 21/22913-5

Saksbehandler Terje Andersen

### Svar på høring-utviklingsplan 2040 - Sørlandet sykehus HF

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	29.03.2022	30/22

**Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 29.03.2022 sak 30/22**

#### **Møtebehandling**

##### **Representanten Andreas Arff (FrP) fremmet følgende tilleggsforslag:**

*Fylkesutvalget ber om at helseforetaket er tydelige på behovet for nytt bygg for kvinneklinikk og barne- og ungdomsavdeling i Kristiansand og at dette må etableres tidlig i planperioden.*

##### **Representanten Mirell Høyer- Berntsen (SV) fremmet følgende tilleggsforslag:**

*Nytt punkt 9.*

*Fødetilbudet må videreutvikles og styrkes i kommende periode, blant annet pga. en sterk befolkningsvekst i regionen i kommende år, og der fødekapasiteten må se sees helthetlig på. Vi mener det videre er et medisinsk behov for en nyfødtintensivavdeling i Arendal. Nyfødtintensivavdelingen på sykehuset i Arendal må derfor reetableres.*

*Nytt punkt 10.*

*Dagens system knyttet til investeringer, jamfør nasjonale føringer og retningslinjer, utfordrer både vedlikeholdsbudsjettene og nyinvesteringer ved SSHF og andre helseforetak. Systemet synes å begrense mulighetene for godt vedlikehold, samt muligheter for fremtidsrettede investeringer, uten at dette går utover driften og ikke minst de pasientnære tilbudene.*

##### **Punkt 10 ble seinere endret til:**

*Dagens system knyttet til investeringer, jamfør nasjonale føringer og retningslinjer, utfordrer både vedlikeholdsbudsjettene og nyinvesteringer ved SSHF og andre helseforetak. Systemet synes å begrense mulighetene for godt vedlikehold, samt muligheter for fremtidsrettede investeringer, uten at dette går utover driften og ikke minst de pasientnære tilbudene.*

Det forutsettes derfor at sykehusene tildeles midler knyttet til viktige og nødvendig utstyr som for eksempel operasjonsrobot og ny PCI-lab.

*Nytt punkt 11.*

*Behovet for helsehjelp innen psykisk helsevern har økt betydelig under pandemien, spesielt innenfor spiseforstyrrelser. Det er et behov for et fortsatt styrket tilbud når det gjelder et døgn- og poliklinisk dagtilbud for voksne (PHV-V). Dette er en pasientgruppe som krever tilgang til rett fagkompetanse, og hvor man vil oppleve en rask forverring og økt bruk av tvang om man organiserer for innleggelse i akutt psykiatri. Vi ønsker å påpeke viktigheten av en fortsatt god egendekningsgrad i vår region for denne pasientgruppen, da dette vil redusere risikoen for et mer omfattende behandlingsbehov i fremtiden og dermed gi en mer bærekraftig helsetjeneste.*

*Nytt punkt 12.*

*Habiliteringstjenesten for barn, ungdom og voksne må styrkes, men også se sees mer i sammenheng med ABUP og voksenpsykiatrien. Både økonomisk og faglig.*

## **Votering**

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra FrP ble enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra SV ble punktvis votert:

Tilleggsforslag fra SV til nytt punkt 9 fikk 6 mot 5 stemmer og ble vedtatt (H, KrF, V).

Tilleggsforslag fra SV til nytt punkt 10 fikk 6 mot 5 stemmer og ble vedtatt (H, KrF, V).

Tilleggsforslag fra SV til nytt punkt 11 fikk 6 mot 5 stemmer og ble vedtatt (H, KrF, V).

Tilleggsforslag fra SV til nytt punkt 12 fikk 6 mot 5 stemmer og ble vedtatt (H, KrF, V).

## **Fylkesutvalget - vedtak**

1. SSHF er en sentral aktør for utviklingen av et bærekraftig Agder.
2. Utviklingsplanen tar opp viktige utfordringer for landet og for Agder og er et godt grunnlag for videre samarbeid i regionen.
3. Agder fylkeskommune deltar i en rekke råd og utvalg sammen med UIA, SSHF og kommunene, men dette fremkommer ikke tydelig i planen.
4. Samarbeid om- og prioritering av folkehelsearbeid, helsefremming og forebygging er lite omtalt i planen og kan med fordel fremheves sterkere.
5. Tilbudet til barn og unge er sentralt for møte utfordringene nå og fremover og må sikres et godt nok tilbud både kapasitets- og kvalitetsmessig.
6. Agder har utfordringer innenfor psykisk helse og SSHF må sikre tilbud til å dekke et økende behov.
7. Utviklingsplanens satsning på brukermedvirkning kan med fordel tydeliggjøres.
8. Samarbeid om rekruttering og utdanning i regionen er et viktig arbeid for å møte fremtidens utfordringer.
9. Fødetilbudet må videreutvikles og styrkes i kommende periode, blant annet pga. en sterk befolkningsvekst i regionen i kommende år, og der fødekapasiteten må se sees helhetlig på. Vi mener det videre er et medisinsk behov for en nyfødtintensivavdeling i Arendal. Nyfødtintensivavdelingen på sykehuset i Arendal må derfor reetableres.
10. Dagens system knyttet til investeringer, jamfør nasjonale føringer og retningslinjer, utfordrer både vedlikeholdsbudsjettene og nyinvesteringer ved SSHF og andre helseforetak. Systemet synes å begrense mulighetene for

godt vedlikehold, samt muligheter for fremtidsrettede investeringer, uten at dette går utover driften og ikke minst de pasientnære tilbudene.

Det forutsettes derfor at sykehusene tildeles midler knyttet til viktige og nødvendig utstyr som for eksempel operasjonsrobot og ny PCI-lab.

11. Behovet for helsehjelp innen psykisk helsevern har økt betydelig under pandemien, spesielt innenfor spiseforstyrrelser. Det er et behov for et fortsatt styrket tilbud når det gjelder et døgn- og poliklinisk dagtilbud for voksne (PHV-V). Dette er en pasientgruppe som krever tilgang til rett fagkompetanse, og hvor man vil oppleve en rask forverring og økt bruk av tvang om man organiserer for innleggelse i akutt psykiatri. Vi ønsker å påpeke viktigheten av en fortsatt god egendekningsgrad i vår region for denne pasientgruppen, da dette vil redusere risikoen for et mer omfattende behandlingsbehov i fremtiden og dermed gi en mer bærekraftig helsetjeneste.
  12. Habiliteringstjenesten for barn, ungdom og voksne må styrkes, men også se sees mer i sammenheng med ABUP og voksenpsykiatrien. Både økonomisk og faglig.
-

## Svar på høring-utviklingsplan 2040 – Sørlandet sykehus HF

### Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. SSHF er en sentral aktør for utviklingen av et bærekraftig Agder.
2. Utviklingsplanen tar opp viktige utfordringer for landet og for Agder og er et godt grunnlag for videre samarbeid i regionen.
3. Agder fylkeskommune deltar i en rekke råd og utvalg sammen med UIA, SSHF og kommunene, men dette fremkommer ikke tydelig i planen.
4. Samarbeid om- og prioritering av folkehelsearbeid, helsefremming og forebygging er lite omtalt i planen og kan med fordel fremheves sterkere.
5. Tilbudet til barn og unge er sentralt for møte utfordringene nå og fremover og må sikres et godt nok tilbud både kapasitets- og kvalitetsmessig.
6. Agder har utfordringer innenfor psykisk helse og SSHF må sikre tilbud til å dekke et økende behov.
7. Utviklingsplanens satsning på brukermedvirkning kan med fordel tydeliggjøres.
8. Samarbeid om rekruttering og utdanning i regionen er et viktig arbeid for å møte fremtidens utfordringer.

### Vedlegg

SSHF UP2040 Utviklingsplan 2040 Høringsversjon  
Høring - utviklingsplan 2040 - Sørlandet Sykehus HF  
E-post til medvirkningsorganene 11.03.2022

## Sammendrag

Sørlandet sykehus HF (SSHF) har invitert Agder fylkeskommune til å komme med innspill til utviklingsplan 2040. Planen er omfattende, overordnet og langsiktig og peker på sentrale utviklingstrekk og strategier for å møte disse utfordringene. Fylkeskommunedirektøren mener at utviklingsplanen peker på viktige utfordringer både for landet og for Agder og er et godt grunnlag for videre samarbeid i regionen.

## Saksopplysninger

I det mottatte høringsdokumentet er sidetallene ustrukturert. Tall i parentes i saken henviser derfor til kapitler i planen. Etter anmodning er fylkeskommunens høringsfrist utsatt til 31.3.22.

Utviklingsplanen er en oppdatering av Utviklingsplan 2035 <sup>1</sup> og bygger på føringer i Nasjonal helse- og sykehusplan (NHSP) 2020-2023 <sup>2</sup>. Planen legger stor vekt på å møte flere utfordringer i samfunnet, spesielt demografiske endringer.

Planen har tre overordnede mål (5.2):

- samarbeid med pasienten - for pasienten
- kultur for helhet og samarbeid
- økonomisk bærekraft

I utviklingsplanen slås det fast at: «*Det forventes ingen vesentlige endringer i akutfunksjonene og funksjonsfordelingen mellom sykehusene i årene framover*» og: «*Foretakets tre hovedlokalisasjoner ligger fast, og de tre somatiske sykehusene skal videreutvikles hver for seg og samlet*» (0.1).

Planen beskriver også forventet økt sentralisering av bosetting og økt fremkommelighet i fylket gjennom bedre veier (0.2).

Et annet sentralt moment som beskrives i planen er det viktige bærekraft bidraget SSHF har gjennom å sikre god helse og livskvalitet til innbyggerne i Agder (0.2) samt bidra til likestilling og økning til heltidsstillinger (2.1).

Planen understreker samarbeid og samhandling med samarbeidsparter i Agder som sentralt for å oppnå målene (0.2).

---

<sup>1</sup> [Utviklingsplan SSHF 2035](#)

<sup>2</sup> [NHSP](#)

## Vurderinger

Agder fylkeskommune har lagt vekt på å kommentere tema som er spesielt viktige for regionen og målene i Regionplan Agder 2030 (RPA 2030). Spesielt det gjennomgående perspektivet; levekår, likestilling, inkludering og mangfold samt arbeid med å styrke helhetlig satsing på barn og unge.

Planen beskriver begrepet «grensesprengende samhandling» (1.2). Agder fylkeskommune er lite nevnt i utviklingsplanen til tross for en bred samhandling med SSHF på flere områder. Det kan nevnes Overordnet samarbeidsorgan (OSO), Helsefelleskapet, Strategisk ressursgruppe for helse- og medisinskfaglig utdanning og utvikling på Agder, forskningssamarbeid mfl. Det skjer en ordnet, strukturert og god samhandling mellom SSHF, UIA, kommunene og fylkeskommunen på flere områder. Sentralt er innovasjon, forskning og utdanning. Dette arbeidet er meget viktig for samlet regional utvikling innenfor disse områdene.

Vi er enige i det i utviklingsplanen foreslår om at regionen i det videre arbeid med Regionplan Agder 2030 i «*enda større grad tydeliggjør bærekrafts utfordringer i helsetjenestene i Agder, og tiltak for å imøtekomme disse*» (0.3)

Folkehelsearbeid, helsefremming og forebygging påvirker i stor grad levekårene på Agder. Ulike offentlige aktører har ulike roller i dette arbeidet. Spesialisthelsetjenesten spiller en viktig rolle bla. gjennom kunnskapsformidling, samarbeid og delaktighet. Folkehelse, forebygging, habilitering og styrking av samarbeid er nevnt i ulike sammenhenger (0.1) i utviklingsplanen. Disse fagområdene kunne med fordel fått et sterkere og mer samlet fokus i planen for å bidra til at alle skal trekke i samme retning og for å vektlegge disse områdene.

SSHF er en stor arbeidsgiver. I utviklingsplanen nevnes det tiltak som understøtter RPA 2030's gjennomgående perspektiv: levekår, likestilling, inkludering og mangfold; likestillingsarbeid (2.1), fulltidsstillinger (5.2.2) og utenforskap (5.2.1), (1.4.2). Det er viktig at SSHF går i front som arbeidsgiver og på den måten er pådriver for bedre levekår i fylket.

Barn og unge beskrives særskilt i planen (1.4.1) og det gir et tydelig signal om prioritet.

Tilbudet til barn og unge er sentralt for å møte utfordringene nå og fremover. Det er mange parter og forvaltningsnivåer som må fungere samlet for å få god ressursutnyttelse.

Det er avgjørende for senere utvikling hvordan barn opplever sine første leveår. Mange barn og unge trenger også periodevis eller over tid tilbud fra både den somatiske og den psykiatriske delen av SSHF. I planen foreslås det styrking av det helhetlige tilbudet til barn og unge, noe fylkeskommunedirektøren gir stor støtte til. Samtidig er det viktig at kapasiteten i de ulike tilbudene i sykehuset sikres.

Et annet perspektiv som beskrives særskilt er psykisk helsevern (1.4.2). Dette er et viktig helseområde som må ha gode og tilstrekkelige tilbud for å kunne møte våre utfordringer innen feltet. I dette kapittelet fremgår det bla. «*På Agder ser man det er variasjon i levekår. Innsats med å redusere utenforskap og styrke levekårene, er forventet å ha effekt på psykisk helse. Klinikk for psykisk helse jobber med å redusere tvang og avslagsrater*». SSHF har over tid redusert antall sengeplasser til denne pasientgruppen og det kommer frem av planen at SSHF planlegger en ytterligere reduksjon av døgntilbudet innenfor en del av disse tilbudene. Det understrekes at evt. reduksjon av døgntilbud må vurderes nøye i samarbeid med bla. kommunene.

I utviklingsplanen dokumenteres det behov for en rekke omstillinger og omlegginger for å møte fremtidige utfordringer. Hovedmålet «*Å utvikle foretaket sammen med pasienten- for pasienten ansees som grunnleggende for morgendagens SSHF*» (5.2.1) er en viktig satsning. Brukerinvolvering (2.2) og brukermedvirkning blir nevnt ulike steder i planen. Dette hovedmålet kan med fordel klargjøre sterke overordnede og felles strategier og metoder i dette arbeidet.

I rapportens sammendrag beskrives rekruttering som en hovedutfordring: «*Den største utfordringen fram mot 2040 vil være å ha tilstrekkelig helsepersonell*». Det samme vil det være for kommunehelsetjenesten.

Samarbeid om rekruttering og utdanning i regionen er et viktig arbeid for å møte fremtidens utfordringer og beskrives flere steder i planen (0.1), (2.4), (5.2.2). Samarbeid foregår både i regi av OSO (ref. tidl.) og Helsefelleskapet (ref. tidl.). Videre er fylkesordfører leder for et felles regionalt prosjekt som støtter opp under desentralisert medisinerutdanning (2.5), psykologiutdanning til UIA mm. (ref. tidl.). Fremtidig mangel på for eksempel sykepleiere/spesialsykepleiere kan medføre en omdreining av ansvarsområdene mellom profesjonene i sykehus og dermed ytterligere økt etterspørsel etter helsefagarbeidere som utdannes i fylkeskommunen. Agder fylkeskommune vil understreke betydningen av dette og støtte det gode og viktige samarbeidet innenfor dette feltet.

På grunn av kort frit ble saken distribuert via e-post 11.03.2022 til medvirkningsorganene for innspill innen 29 mars.

## **Regionplan Agder 2030**

Utviklingsplanen har stor relevans for å kunne nå hovedmålet om å utvikle Agder til en bærekraftig region i 2030 med gode levekår. SSHFs bidrag for å nå spesielt det gjennomgående perspektivet; levekår, likestilling, inkludering og mangfold er av stor betydning. Det samme gjelder regionens arbeid med å styrke helhetlig satsing på barn og unge gjennom universelle tiltak.

## **Konklusjon**

Fylkeskommunedirektøren mener at innsatsområdene og tiltakene i tiltaksplanen sammenfaller godt med de særskilte satsingsområdene som Agder fylkeskommune selv har valgt ut. Fylkeskommunedirektøren foreslår i vedtaket å kommentere og forsterke ulike områder i planen.

Kristiansand, 14.03.2022

Tine Sundtoft  
fylkeskommunedirektør

Vegard Nilsen  
fylkesdirektør

30.mars.2022